

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sža/4/2016
Identifikačné číslo spisu: 8014201115
Dátum vydania rozhodnutia: 26.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8014201115.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Zuzany Ďurišovej v právnej veci žalobcu: L. I., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Kosovo, bytom X.. K. L. XXX/B, XX XXX Z., D., prechodne bytom D. XX, D., právne zastúpený: JUDr. Katarína Dušáková, advokátka, so sídlom Považská 20, Košice, proti žalovanému: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Jarková 31, 080 01 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 11Scud/18/2014-83 zo dňa 27. októbra 2015 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 11Scud/18/2014-83 zo dňa 27. októbra 2015 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného PPZ-HCP-PO2-68-004/2014 zo dňa 24. marca 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalobcovi sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím PPZ-HCP-PO2-68-004/2014 zo dňa 24.03.2014 žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Košice Č. s.: PPZ-HCP-PO6-KP-1018-048/2013 zo dňa 19.12.2013, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov podľa § 48 ods. 2 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“).

2. Dňa 10.7.2013 podal žalobca žiadosť o udelenie trvalého pobytu na 5 rokov podľa § 43 ods. 1 písm.

a) zák. č. 404/2011 Z.z. K žiadosti boli priložené doklady v súlade s ustanovením § 45 ods. 3 zák. č. 404/2011 Z.z. s výnimkou dokladu o bezúhonnosti, ktorý nebolo možné akceptovať, nakoľko nespĺňa podmienku preukázania bezúhonnosti na celom území Kosova, ale iba v minicipalite Z., pričom Kosovo má celkovo 38 minicipalít. Preto prvostupňový správny orgán vyzval žalobcu na doloženie dokladu bezúhonnosti v súlade s § 121 zák. č. 404/2011 Z.z., pričom konanie prerušil.

3. Dňa 27.08.2013 bola prvostupňovému správneému orgánu doručená utajovaná písomnosť so stupňom utajenia „Dôverné“, ktorej pôvodcom je Slovenská informačná služba, a ktorá obsahuje konkrétne dôvody k aplikácii § 120 ods. 2 písm. e) zákona o pobyte cudzincov týkajúce sa bezpečnostného záujmu Slovenskej republiky.

4. Dňa 02.10.2013 bola vypracovaná zápisnica o vyjadrení účastníka konania, z obsahu ktorej vyplýva, že žalobca bol informovaný o získaní správy od Slovenskej informačnej služby, ktorá zakladá dôvodné podozrenie, že žalobca ohrozuje bezpečnosť štátu. Žalobca do zápisnice uviedol, že nemá vedomosť o aké informácie sa jedná. Uviedol, že v roku 1995 mu bol uložený trest odňatia slobody na 4 roky, ktorý vykonal a následne bol tento trest zahľadený. V roku 2008 bol vo väzbe, pričom v danej veci bol Okresným súdom Košice II oslobodený spod obžaloby.

5. V administratívnom spise sa nachádza odpoveď Slovenskej informačnej služby zo dňa 11.11.2013 k žiadosti právnej zástupkyne žalobcu, podľa ktorej nesúhlasí s udelením súhlasu k jednorazovému oboznámeniu sa s utajovanou písomnosťou.

6. Dňa 19.12.2013 bolo vydané prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie trvalého pobytu na 5 rokov podľa § 48 ods. 2 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. Prvostupňový správny orgán popísal priebeh konania, obsah podkladov pre rozhodnutie, vyjadrenie žalobcu, poukázal na príslušné ustanovenia zákona, v zmysle ktorých postupoval a najmä uviedol, že ako podklad pre rozhodnutie použil informáciu (utajovanú písomnosť), ktorá zakladá dôvodné podozrenie, že žalobca ohrozuje bezpečnosť štátu. Predmetná informácia je sama o sebe postačujúcim dôvodom na zamietnutie žiadosti o udelenie trvalého pobytu podľa § 48 ods. 2 písm. b) s poukázaním a odôvodnením v zmysle § 120 ods. 2 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z.

7. Voči predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Následne dňa 2. 12. 2013 bolo vydané napadnuté rozhodnutie, ktorým žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

II.

Konanie na krajskom súde

8. Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorý rozhodnutím PPZ-HCP-PO2-68-004/2014 zo dňa 24.03.2014 zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Košice Č. s.: PPZ-HCP-PO6-KP-1018-048/2013 zo dňa 19.12.2013, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov podľa § 48 ods. 2 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z.

9. V dôvodoch rozsudku poukázal na to, že zákonná úprava povoľuje, „aby správny orgán v prípade, že získa informáciu o tom, že pobyt cudzinca na území Slovenskej republiky predstavuje ohrozenie bezpečnosti štátu a na tejto informácii založí svoje rozhodnutie, ktorým zamietne žiadosť cudzinca o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, v odôvodnení rozhodnutia poukázal len na tieto zásadné okolnosti a ustanovenia právnych predpisov.“

10. Následne konštatoval, že žalovaný rozhodol v súlade so zákonom a rozhodnutie zákonným spôsobom vyhodnotil.

11. Krajský súd dodal, že postupom a rozhodnutím správne orgány neporušili Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý v článku 8 ods. 1 upravuje, že každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Podľa odseku 2 tohto článku štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať, okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzaniu nepokojov zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných. Tiež poukázal na to, že žalobca žije so svojou rodinou v Z. a nemá ani úmysel žiť trvalo na území Slovenskej republiky.

III.

Konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky

12. Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca, ktorý uviedol, že s napadnutým rozsudkom v celom rozsahu nesúhlasí z dôvodu, že rozhodnutie žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a skutkový stav, ktorý zistil žalovaný je v rozpore s obsahom administratívneho spisu a jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné, nakoľko bolo založené na dôkazoch, ktorý nebol prístupný a nie je ani obsahom administratívneho spisu. Preto mal krajský súd rozhodnutie žalovaného zrušiť.

13. Žalobca namietal, že mu nebolo umožnené oboznámiť sa s utajovanou informáciou, ktorej pôvodcom je Slovenská informačná služba a na základe ktorej žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie.

14. Žalobca poukázal aj na to, že iným občanom Kosova bol udelený prechodný pobyt aj na základe takého dokladu o bezúhonnosti, aký predložil v konaní žalobca.

15. Žalobca ďalej namietal porušenie základných pravidiel konania podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, nakoľko žalovaný v skutkovo zhodných prípadoch vyhovel žiadostiam občanov Kosova a v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu žalovaného nemal možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia a bolo mu upreté právo predložiť návrhy a dôkazy vyvracajúce dôvodnosť a pravosť utajovanej informácie. Záverom, poukazujúc na ust. § 250j ods. 2 písm. a), b), c) a d) O.s.p. navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Východiská a dôvody pre rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o prerušení konania

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) pri preskúmaní odvolania žalobcu proti rozsudku krajského súdu zistil skutočnosti, pre ktoré dospel k záveru o potrebe prerušenia odvolacieho konania.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky podal dňa 24.05.2016 v obdobnej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 10 Sža 3/2016 na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúlady ustanovenia § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v texte rozsudku aj ako „zák. č. 404/2011 Z. z.“) s ustanovením s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 ods. 4 v spojení s čl. 46 ods. 1 a ods. 2, čl. 47 ods. 3 a s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, s čl. 6 ods. 1, s čl. 13 v spojení s čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

18. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 24. októbra 2016 prerušil odvolacie konanie.

IV.

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.decembra 2018

19. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 dňa 12. decembra 2018 rozhodol, že ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie. Vo zvyšnej časti návrhom nevyhovel.

V.

Konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.decembra 2018

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. marca 2019 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

21. V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia PPZ-HCP-PO2-68-004/2014 zo dňa 24.03.2014, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Košice Č. s.: PPZ-HCP-PO6-KP-1018-048/2013 zo dňa 19.12.2013, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie trvalého pobytu na území Slovenskej republiky na 5 rokov podľa § 48 ods. 2 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z.

22. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 dňa 12. decembra 2018 rozhodol, že ustanovenie § 120 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

23. Vyhlásením v zbierke zákonov má nález ústavného súdu vydaný v konaní o súlade právnych predpisov okamžité právne účinky: - právne predpisy, ich časti alebo jednotlivé ustanovenia, o ktorých ústavný súd rozhodol, že nie sú v súlade s ústavou, ústavnými zákonmi, alebo s medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom (ďalej len „s ústavou“), strácajú svoju účinnosť, t. j. ich aplikácia sa „zastavuje“ a nemajú žiadne právne účinky.

24. Ústava v čl. 125 ods. 3 prikazuje zákonodarcovi t. j. orgánu, ktorý vydal taký právny predpis nesúladný s ústavou, uviesť ho do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu do súladu s ústavou, ak ide o „podzákonné právne predpisy“ [čl. 125 ods. 1 písm. b) a c) ústavy] aj s inými zákonmi a ak ide o predpisy uvedené v čl. 125 ods. 1 písm. d) ústavy, aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. „Sankciou“ za nesplnenie tejto povinnosti je strata platnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo jednotlivého ustanovenia po márnom uplynutí šiestich mesiacoch legislatívnej pasivity zákonodarcu (normotvorcu) od vyhlásenia nálezu v zbierke zákonov.

25. Z výroku nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.decembra 2018 vyplýva, že podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky strácajú účinnosť ustanovenia § 120 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. Ak Národná rada Slovenskej republiky neuvedie tieto ustanovenia do súladu s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, strácajú po šiestich mesiacoch

od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.

26. Na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité zdôrazniť, že zatiaľ čo derogačné účinky určujú, kedy prestáva byť derogovaný predpis platným, neaplikovateľnosť znamená, že všeobecné súdy nemajú aplikovať ustanovenia zákona, ktoré bolo ako protiústavné zrušené Ústavným súdom, a to aj v prípade, že účinky takéhoto nálezu nastanú až v budúcnosti. Ústavný súd SR tiež judikoval, že aj keď síce k pozbaveniu platnosti derogovaného zákona dochádza s účinkom „ex nunc“, rozpor s ústavným poriadkom, ktorý bol dôvodom zrušenia zákona nastáva už v priebehu jeho platnosti.

27. Účinnok „ex nunc“ nevyklučuje, že práve aplikácia protiústavného právneho predpisu zo strany orgánu verejnej moci mohla viesť k zásahu do základného práva alebo slobody jednotlivca. Preto nemožno v niektorých prípadoch aplikovať právnu úpravu účinnú v relevantnom období, aj keď táto bola zrušená derogačným nálezom pre neústavnosť až následne.

28. S prihliadnutím na uvedené, možno konštatovať, že pokiaľ bol aj zákon zrušený pre rozpor s ústavným poriadkom, tak v zásade neprestáva byť vo vzťahu k právnym skutočnostiam nastaným behom jeho platnosti aplikovateľný, s výnimkou ak sa derogačný dôvod týka zásahu do ústavou garantovaných základných práv a slobôd (materiálneho jadra ústavy). Uvedené by pritom malo platiť aj vo vzťahu k výkonu práv a povinností z rozhodnutí orgánu verejnej moci vydaných na základe zrušeného právneho predpisu.

29. Všetky orgány verejnej moci vrátane sú povinné interpretovať výklad ústavných zákonov, zákonov a ďalších právnych predpisov v súlade s generálnym interpretačným princípom zakotveným v čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého takýto výklad musí byť v súlade s ústavou.

30. Vzhľadom k tomu, že ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého žalovaný postupoval, a to tým spôsobom, že neodôvodnil rozhodnutie ktoré bolo vydané na základe ustanovenia § 48 ods. 2 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., hoci ustanovenie § 120 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. účinnom v čase vydania rozhodnutia žalovaným odôvodnenie takéto rozhodnutia nevyžadovalo, predmetné ustanovenie stratilo účinnosť dňom zverejnenia Nálezu Ústavného súdu SR PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.decembra 2018 v zbierke zákonov, preto bolo potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací vychádzajúc z uvedeného dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie správneho orgánu nie je v súlade so zákonom, a keďže súd prvého stupňa žalobu zamietol, odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť a rozhodnutie žalovaného je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

32. V zmysle ustanovenia § 250j ods. 6 O.s.p. je správny orgán viazaný právnym názorom súdu.

33. O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 151 ods. 1 vety prvej O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že žalobcoví ich náhradu nepriznal. Podľa § 151 ods. 1 vety prvej O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Z uvedeného vyplýva, že na to, aby sa priznala náhrada trov konania, treba navrhnúť aj výrok o náhrade trov konania.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

35. S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.